

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Ústav lingvistiky a ugrofinistiky

Posudek oponenta na disertační práci Judit Romeu Labayen

Vid ve španělštině a češtině

Roztoky, 13. června 2010

Posuzovaná práce je komparativní studií k fungování českého a španělského vidu v narativním diskurzu. V úvodní oddílech rozebírá doktorandka základní konceptuální aparát aspektologie (oddíl 1) a popisuje formální a sémantické vlastnosti vidových forem v obou komparovaných jazycích (oddíl 2). Jádrem práce (oddíl 3, zaujímá téměř 80% vlastního textu) je doktorandčina vlastní analýza fungování českého a španělského vidu v psaném narativním diskurzu. Východiskem analýzy je tzv. *theory of grounding*, jejímž predikcím – jak doktorandka zjišťuje – do značné míry odpovídá fungování vidu španělského, nikoli však vidu českého. Doktorandka se ve své analýze zaměřuje na faktory odlišného fungování španělského a českého vidu v sekvenci uzavřených dějů a v komplexních větných konstrukcích vyjadřujících různé časové vztahy mezi popisovanými ději. Nejpodstatnějším, byť ne jediným závěrem práce je, že zásadní rozdíl mezi komparovanými jazyky spočívá v různé roli lexikální sémantiky predikátů při užívání vidových forem. Hlavní přínos práce je deskriptivní, o obecnější teoretické závěry se doktorandka nepokouší.

Posuzovaná disertační práce je na svůj žánr poměrně **krátká**: obsahuje pouze 82 stran vlastního textu. V dalším posuzování od tohoto faktu odhlížím a soustředím se výhradně na kvalitativní připomínky. Mám dvě:

- Jako svůj zdroj dat uvádí doktorandka sbírku „25 novinových článků v češtině a ve španělštině“ (s. 35). Zaprvé: Není zcela jasné, zda jde o 25 textů v každém z obou jazyků, anebo celkem; a zda jde o texty paralelní, anebo nikoli. Zadruhé: Kromě citovaných příkladů nejsou (např. v příloze) uvedeny přesné zdroje textů, což znemožňuje **replikaci** těch doktorandčiných závěrů, které závisejí na kvantitě výskytu vidových forem v použitých textech. Zatřetí: Mnoho uváděných jazykových příkladů – často jde o obměny reálných, excerpovaných příkladů – je evidentně **konstruováno** diplomantkou (příp. jejími nezmíněnými konzultanty pro ten z obou objektových jazyků, který není jejím rodným jazykem – pokud ovšem jejím rodným jazykem nejsou oba). Jejich gramatičnost / přípustnost / přirozenost atd. je tak hodnocena na základě **introspekce** (její a/nebo konzultantově); doktorandka aspoň neuvádí, že by k hodnocení dospěla jinak. Tato skutečnost a její případné důsledky pro interpretaci dat by si zasloužily přinejmenším zmínku a nejlépe obsáhlejší zdůvodnění v úvodní části práce.
- Při analýze rozdílného fungování španělského a českého vidu v obdobných diskurzivních strukturách postupuje doktorandka velmi často v zásadě komutačním způsobem: co se stane, když přidáme / ubereme / obměníme to nebo ono? (Přidání / ubrání / obměna formy tu

komutuje s gramatičností, příp. přirozeností textového segmentu.) Mj. tímto způsobem dospívá k velmi nuancované deskripci syntaktických, sémantických a diskurzivních faktorů, jež mohou mít v komparovaných jazycích – často v komplexní souhře, jak doktorandka podnětně ukazuje – vliv na selekci vidových forem. Z pohledu čtenářského však chybí syntetizující přehled a z pohledu teoretického systematická a explicitní **hierarchizace** – anebo jiný typ generalizujícího uspořádání – zjištěných faktorů (byť se zmínky o hierarchii některých faktorů v textu sporadicky objevují). Takováto syntéza by jistě přispěla k teoretičtějšímu vyznění celé práce o mohla by se stát východiskem pro další, širší aspektologická bádání.

Posuzovaná práce splňuje – kromě své délky – standardy kladené na daný typ odborného žánru a lze ji považovat za kvalitní zpracování daného tématu. Přes uvedené připomínky **doporučuju** disertační práci J. R. Labayen k obhajobě. Navrhuju hodnotit práci jako velmi dobrou.

Mgr. Viktor Elšík, Ph.D.
ÚLUG FF UK